

BAKURUBASANNI

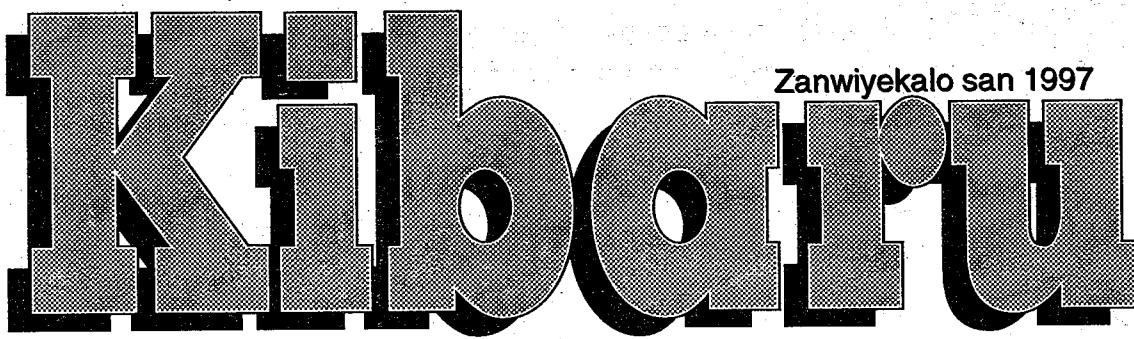
(nimoro 12 sōngō)

Mali kōnō = Dorōmē 300

Afiriki kōnō = Dorōmē 600

Jamana wērē = Dorōmē 1000

Zanwiyekalo san 1997

Kunnafoniseben bōta kalo o kalo. BP: 24 Téléfoni : 22-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 26nan bōko312nan A sōngō : dorōmē 15

Senefenw sōro cayali dulonnen bē sumansi latōmōlenko la.

Kabini ninan dugu jēra, cikēkow minisiriso ka baarada min nēsinnen bē cikēkow nafasōrosira ma n'o ye «IER» ye, o bē lajelabenw na, Mali marabolowi Bamako dugu kōnō, sumansi latōmōlenw jōyōrō kan, k'u nafa jira senefenw labugunni, ani warī camansorōli la. Tubabu tile, la, sumansi latōmōli baaraw tun bē ke yōrō min na, o ye

Kucala ye, Sikaso mara la. A tun bē ke Kucala dugu minnu kōnō, o ye NPesoba ani NTarila ye. Sisan, «IER» de b'a sumansiko nēnabō. O kama, a baarada bolofara dō sigira senkan, n'o bē wele ko «SSN», k'o ka walew bē nēsin sumansi sabatili fērew ma, an'u jēnenni jamana cikēduguw bē kōnō. Walasa k'o baaraw ke ka jē, «SSN» bolo dilen bē demejekulu caman ma, jamana kōnō, an'a kōkan. O b'in'afo jēkulu min nēsinnen bē dijē jamanaw yiriwalikow ma, n'o bē wele ko «PNUD» ani jēkulu min cēsirilen bē dijē jamanaw baloko la, dunkafa siratigē la, n'o yēre bē wele ko

musakakow, fō ka se jamalajekow nafolokow ma, n'o ye tōnsigiw ni lajew ye, ani kunbenw n'u nōgōnnaw, minnu bē ke sifileliforow kōnō, jamana yoro caman na. O tēmennen kō, Mali sumansiko ciyakēda min ye «SSN» ye, o bolo bē «PNUD» ni «FAO» bolo cogo min na, a bē «APCAM» bolo, o cogo kelen de fana la. «APCAM» ye Malicikēlawtōgōla jēkuludeye, sēnēko, mōnniko, baganko, ani bololabaarako siratigē la. O jēkulu nēmōgōw wulilen donk'u jēsumansiko sabatilikō la cogo min na, ka yōrō bē ke senno ye, o b'a jira k'a ko nēnabōli, k'a bila «APCAM» ka bolo kan, o de y'olu haminanko fōlō ye, ka masōrō, bē bē k'i yēre faga

sēnēkelaw ka sōrow yiriwali de kama. Ni bē m'i yēre faga nin cogo la, ka ninini ni sifilelisuguya bē ke dugukolo cogoya kan, Mali ni Afiriki ani dijē yōrō bē la, sumansi numantena sōro. Ni sumansi numan ma sōro, cikē bē ke yērēsēgen gansan ye. Hali ni sanji bor'a barā kōnō, fosi te sōro. Hali ni nōgōsuguya bē kera sēnēforow kōnō, fosi te sōro. Fosi te senefenw labugun, ka tēmer sumansi latōmōlenw kan. O de nana n'olu jōyōrō bonyaliko ye sōrō! O ye sumancaman sōrōni wari caman sōrō ye. A ko la, mōgō faamuyalenw y'a jira ko balodēse ni waridēse man ni cogo si la jamanadenw ma.

Nin bē kōson, «IER» baarada n'a bolofara «SSN» fila bē cēsirilen bē k'a ko nēnabō, ka ben cikēlaw sago ma, n'o ye sumansi numan caman sōrōli ye, yōrō bē la, tuma bē la, cogo bē la, teliya ani nōgōya la, ka masōrō, bē bē cikēlaw ka nafolo juruko gēleya dōn. O n'a taa o taa, a cayali an'a nōgōyali da ka di cikēlaw bē la, a da man go balosannaw ani jamana fangaso yēre la. Ni Mali ye nēsōrō sumansiko la, a bē nēsōrō dunkafako la, ka tōgō sōro jamanaw ka sannifeere kēnēw kan, farafinna, ani farajela.

M. Kulubali ni A. GANI Kante

San 1998 Makantaa dögôdara, k'a musakaw dantige

Fangaso bolofara min bë hijikow nénabô, n'o ye Makantaa ye, o k'a bë jama ladonniya ko ninan san 1998 Makantaa musaka bëe lajelen bë ben sefawari miliyon kelen ani waa 40 ni këmë kònonton hake ma (1.244.450 F CFA). O wari bolodacogo file nin ye :

- Warimin bë ke taanikasegin awiçon sara ye

Bamako ni Jeda ani Jeda ni Bamako.....Sefa 114.200

- Wari min bë ke Makan sigi musakaw ye, n'o ye

balokow ni siyôrokow yeSefa 111.690

- Wari min bë di hijita et ma, n'a sera Makan..... Sefa 20.000

- Wari min bë sara takisikola, Bamako Senu awiçon tayorô la Sefa 2.200

- Wari min bë sara Bamako Banki tigilamogow ye..... Sefa 800

Otemennen kô, a jirala kotogosében bë damine zanwiyeekalo tile 14 don, k'a kuncë marisikalotile 2 don. Wari bë sara banki min na, o ye «BDM. SA» ye. Hijidenw taali yere bë ke marisikalotile 12 n'a tile 14 furance kono. Seginni bë ke awirilikalo tile 12 n'a tile 14 furance kono. Jekulu min ka awiçonw bë hijidenwta ninan, o ye «Erafiriki» ye (Air Afrique). Doniko la, kilo 25 ye mögôw taato ye; kilo 40 y'u segintô ye. N'a temenna ni hakew kan, a tò bë sara Jeda fô ka se «iriyali» 30 ma, n'o ye

sefa 1.000 ye, kilo kelen o kelen. N'o te doni kilo ye «iriyali» 10 ye, n'i bë bo Jeda ka na Bamako, n'o ye sefa 330 ye.

Taama labenni kama, hijidenw ka kan ka don Bamako, ka kon awirikalo tile 4 ne. O labenni ye boloci ye, sayiko ni kanjabanako la. Nin bëe la, ko mögô si kana bô Bamako ni bugunnatigesében foto 12 t'i bolo.

Amadu GANI Kante

San 1997 dakabanako latomolen dôw : Timinandiya:

Musokoroba timinandi do y'a ka mobiliboli sëben soro Banisarala jamana kan, n'o bë wele ko «permis» (permis) k'a si to san 84 na. O t'a bëe ye. Musokoroba ye san 33 de k'a ka permis ninini na.. O furance kono, a ye permis jeko 35 de ke. O si m'a t'a k'a yere lafiya, f'a kelen k'a soro.

Sakawuli :

Cëdôsara Menufiya dugu kono Misira jamana kan, k'a si to san 60 la. Utara su bila subonnin kono. O t'a bëe ye. Leri 12 furance kono (12 heures) su wulila. Dögötôrô fôlô min ne dar'a kan o sar'o yorônin bëe la.

Dugubila :

Wuludonononkôrôdôkéléla Ameriki dugu do kono, n'o dugu bë wele ko «Porisimu» (Portsmouth). Wulu ye dononkôrô faga. O tigi ye wulutigi wele sariya la. Sariya ko ka wulu faga. Deliliw kelen kô, fagaliko bôr'a ma. Nka, sariya ko, fô wulu ka dugu

bila.

Musofaga :

Somi kera ce dola, k'a miné, k'a don kaso la, Zohanesiburu, (Johannesburg), n'ye Afiriki di Sidi jamana dugudoye (Afrique du Sud) k'a binna muso 14 kan, ka tila k'u faga, san 1996 ni 1997 furance kono. A nininkaliw senfe, a sabatira ko ce ka musotôjolen fagalenwhaketaar'i jo fo mögô 23 la.

Lamerikenw ka deme

Misira jamana bë dolariwari miliyari 2 soro ka bô lameriken jamana yôrô san o san. Banisarala ta ye a fanba ye; n'o ye dolari miliyari 7 ye san kono. Omiliyari 7 la, tilance nesinnen don soro kôjew ma, ani sôrôdasi kôjew; tilance bë ke ka dôbojamana ka juru talenw na.

Misira jamana bë dolari miliyari 1 ni kô soro sôrôdasi kôjew kama, ani dolari miliyon 200 soro kôjew kama. Peresidan Mubaraki y'a jira sije caman ko lamerikenw ka deme nafa bë lamerikenw yere de kan. Misali la, k'a damine san 1978 ka t'a bila san 1994 la, lamerikenw ka deme sera dolari miliyari 32 ma. Misira jamana, ye nafa min ladon lamerikenw kun o waati kono, o bë se dolari miliyari 46 ma. Tiñe don, ni deme tigera sisani, a bë digi Misira jamana la sôrôko ta fan fe. Wa binkanniminkera kôsa in na dunanw kan san 1997, n'a mögô salenw sera mögô 60 ma, obe ke sababuye ka Misira jamana ka dunan bisimilayôrô kôjew geleya. O ye jamana ka sôrôda belebele do ye (san kelen kono a bë dolari miliyari 3 ni tila ladon).

Badama Dukure

Burukina dugu dō ka situludilan iziniko kera kōnōafiliko ye

Dugu dō bē Burukina jamana kan ko Likenkelese (Likinkelse) min ni Wagadugu cē yekilometrē 60 dōrōn ye. A dugu situludilan iziniko y'a mōgōw kōnōafilī fō k'u caman kēnē k'a jēfō. O iziniko dabora Italijamana woloden dōdēfē, mintogoye Pawolo (Paolo) Zigolo. Ale Pawolo nana cun don dō la Likenkelese dugu kōnō. A y'a fō dugumōgōw ye ko Wagadugukaw n'o ye jamana fangalamōgōw ye, olu'y'a yamuruya ka na barasi kelen jo, jiko nōgōyali kama, ka tila ka izini kelen jo, situludilan kama. O kumaw diyara dugumōgōbēsye, k'a masōrōbarasi ni izini bēna k'u ka sēgenw banni sababu ye. U ye jiginnisoko fō, ka lākōlisoko fō, ka kōlōnsenko fō. Pawolo sōnna nin bēs ma. Ubenna. Pawolo taar'u ka jamana la, n'o ye Italiye, ka segin ka na baara damine san 1984 la. A n'a jēnōgōn dō nana, min faamuyalen b'a baara suguyaw jatemineli la. U fila ni dugumōgōw jēra ka baara kē. Barasi de fōlōjōra, ka sōrōka se izini ma. Ofana jōra, ka mansinw ni minēnw ladon a kōnō, k'a tō to baarakelako ye. Izini kura baarakelaw bōra jamana dugu bēs kōnō fō Likenkelese dugu. O digira dugumōgōw la. Olu wulila k'i jo. O n'a taa bēs, dugumōgō 9 dōrōn de tara baaradenya la, ko mōgō kalannen te dugu kōnō. O temennen kō, sikōlō bē bō yōrō bēs, ka na izini na fo Likenkelesedugu. Ofana digira dugumōgōw la. Olu wulila k'i jo cogo

o cogo, u ka dugu sikōlō ma mandiya sōrō izini kōnō, k'o tē se ka sanga Wagadugu sikōlō ma. Ulaban ta kera filsli ani mēnni dama dōrōnye, uyerew ka dugu iziniko la. O iziniko kera kōnōafiliko ye ka t'a fē, tuma min na, Pawolo n'a jēnōgōn ye baarakelaw bēs labila, ka mansinw lajō, ka izini datugun, ka taa n'u yērē ye, ka sōrō ma fēn fō mōgō ye dugu kōnō. Wagadugukaw nininkara. Olu ko k'u te Pawolo taayōrō dōn, u t'a taakun dōn, u t'a ka fosi kalama. Nin bēs b'a jira k'a iziniko ma sira sōrō, wali ko nanbara b'a la, bawo, a dayēlēlī n'a datugunnifurancē bēnna kalo 7 dama de ma.

Kabini Likenkelese dugu situludilan izini datugunna fō ka se ninan san 1998 ma, dugumōgōw bē k'a yōrō n'a

lamini bēs kōlōsi, su ni tile. U bē kōlōsili bō nōgōn kōrō ka masōr'u ka jate la, izini kēr'u ta ye, kabini a tigi n'a jēnōgōn y'u kō don, ka taa nin cogo la, hali mōgō te jamana kōnō, min b'u yōrō dōn. U ka lasigidenso min bē Wagadugu, o mōgōw y'a jira k'u bēna cogoya sōrō izini na walasa k'a lawuli, k'a tanga tīnēni ma. O kuma fōra kabini san 1996. Halisa cogoya ma sōr'a la. Fangaso ka mōgō yamaruyalenw fana y'o ceyakan nōgōn de fō. O si m'a to yēlēma ka don izini cogoya la, min jōrē bē dugumōgōw la sisan, ka temen fēn bēs kan dugu kōnō. U tilala u dalakan bēs la; mōgō kelen si wali jēkulukelen si ma sōrō hali bi, ka izini jēnamaya. O de kelen bē ka bēs fari faga, ka bēs kōnōafilī.

I. D Abudulayi ni M.A.
Lepilederi ani Amadu GĀNī Kante.

Ka bō Misira jamana

Ciyakēda 15 bēna dolariwari miliyon 741 di Misira jamana hadamadenya sabatili baarada ma, k'a damine san 1998 la ka se san 2001 ma. Nin wale bētali kē goferēnaman ka kēlē bolōdalen na ka jēsin faantanya kēlēli ma, ani baaratanya. Hadamadenya sabatili baarada in ye baara 100.000 di mōgōw ma jamana kōnō.

Badama Dukure

Ka bō KOWETI

Koweti goferēnaman ye dolariwari miliyari 3 ni kō sōrō foroba ciyakēda dōw feereli la kēnyērēyew ma. A ka kan ka wari were sōrō san were, ji ni kuran feereli la kēnyērēyew ma.

Badama Dukure

Cikékow yiriwali fœrrew bilaliko kenyereyew ka bolo kan

Kabini san 1990 waatiw la, dijé dème jekuluw y'a jira dësébagato jamanaw fangasow la, ko ni foroba ciyakéadow ma wari dunkojugu dabila, dörömé kelen te d'u ma cikékow yiriwali fœrrew waleyali kama, n'o ye porogaramuw ni porozew n'u nogonnaw ye. Okuma ma fo gansan. Kolosili de kéra jamanaw kono, k'a dónkonnicikékow yiriwali fœrrew ma bila kenyereyew ka bolo kan, mögo minnu b'a kow kunna, olu n'u teriw an'u somogow be tila foroba nafolo dunni na, ka soro baara ma k'a kecogo la. Baara te se ka k'a kecogo la, fo ka cikélaw bo nogoo la, ka baarakuntigw to wari donni na ko werew dafé, minnu te yiriwalikow ye. Osiratige la, sow be jo, móbiliw be san; forow be bin; baganw be ladon; musow be furu; jago be damine jamana kono, an'a kókan. O temennen kó, wari min be don politiki baaraw la, o jaga te don yiriwali baaraw la, n'olu lagelenmanw ye baloko, jiko, kenyako, kalanko, taamasirako, ani sigiyorow lakanani ye. Kókan dème nafolo nafa be kuntigiw n'u nemogow ani faamalamogow dama dörön de kan. Olu n'u jenogonw, de b'u sago ke foroba wari la, hali she te wuli ka b'a fan kan. A wari nafa kise kelen si te se jamanaden tów ma, dugubawanikungo kono duguw kono. Olu ta y'a la mènni ani fileli de ye. O koro te k'u t'a kalama, wali k'u t'a koro dòn. U b'a bee nedon. Se de t'u ye.

Nin tijenikow n'u nogonnaw kéléli de kama, walasa ka se k'u kunben fo k'u dabila, goferenamanw ye minisirisow yamaruya u ka baara ke kenyereye jekuluw fe, n'o ye

«ONG» n'u nogonnaw ye, jamanaw kono, an'u kókan, mögo kelen kunda, wali mögo kulu kunda. O fóra cogo min na, o ker'o cogo la. Baaradaw bolofara minnu nesinnen be cikélaw, ani cikékow yiriwali fœrrew waleyali ma, olu bilala kenyereyew ka bolo kan. O yoró fana nana ni kenyereyew cayaliye, mögokelenkunda, anijekulu kunda. O cayali fana nana ni nénatomoli ye.

O nana ni somogoya, teriya, ani jenogonya ye. A to laban nana ke dónbagaya, wali surofénbo ye. Baarakelaw te ta gansan. Baara yere te soro gansan. Baarakeminenkow ni magoñefenkow siratige la, jagokelaw sendonn'a la. Olu y'a ko bee nagami, k'a masoro, n'u ye wari bo, ko fen o fen ka ke, o be ke. U bolow ni kuntigiw bolow be nogon bolo. Hali kuntigi nemogow, an'olu fana ka nemogow, fo ka taa se nemogobaw yere ma, olu kelen si te se ka ban k'u sago ke cogo sila. Okarabalikowdenana niyiriwali wariw dunkojugu ye, n'o ye porozew wariw ye. Olu de fana nana ka surofénko don porozew ka walew bee la, fo k'o k'a danma «sariya» ye. Fosi te nenabóni ben ma ke surofénko kan folo. Oy'a ko bee taalan ye. Nin bee la, cikélaw jore te porozelamogo la, u jore te fangalamogo, wali faamalamogo la, kuma te politikimogo ma. A b'i k'olu bee da be file kelen na. Mögo te korofo; mögo te nangi; mögo te gen, k'i ye foroba wari dun. Mögo te bila k'i te se baara la. Niwari be don, ka bo, ka soro baasilako ma ke, o de ye baara yere ye, nanbarato si te dëse ka min ke. A kow be ka latemén nin cogow de la. O cogow diyalen te dijé dème jekulubaw ye, k'a masoro kenyereye jekuluw bor'u jigi koro, wari

duncogojugusira kan. Folo, u dalen tun te forobabaarakelaw la, k'olu te fosi la waridun kó. Sisan, u be ka tige kenyereye tigilamogow la, k'olu ka wariduncogo ka, jugu ni forobalamogow ta ye. Taalen nefe, u na cogo sora la, bawo, olu de be wari di, ka yiriwalikow baaraw ke.

Suleymani Watara
ni AMADU GANI Kante

Eli Nino ye jatigefen ye

«FAO», n'o ye dijé seleke naani balokonew nénabó jekulu ye, o y'a jira ko ninan balo sorojen hake be se toni miliyari 1 ani miliyon 888 ma. Nka o n'a caya bee, a be ben mögow ka balo dunta ma; fosi te soro a la ka mara kerefe.

Balokodese be jamana 31 de kono; olu fanba be farafina. Geleyaw be tali ke fijné cogoya yere de la, i n'a fo Nizeri ani Burukina köröñfeyanfan fe; o yoró la balokodese be ka mögo miliyon 1 soro. Balokodese doonin be Senegali ni Moritani fana la. Cadi ni Mali ye do fara u ka balo hake bolodalen kan. Ja ye balokodese lase Keniya, Tanzani, Uganda, Somali ani Ecopi tilebinyanfan ma.

Mankan minnu be Uruwanda ni Burundi, olu ye do bo o jamanaw ka soro la. Fanga dafirili min kéra Siyera Lewoni, o fana ye belebele bo o jamana ka balo soro la.

Nka nin bee la, mögow be ka jore ni Eli Nino de ye k'a sababu ke ale ye fijnéjugu ye min be ja kofo. Ale be juguya desanburukalo de la kosebe. Ajirala ko Eli Nino bëna digi Afiriki di Sidi ni Zinbawe de la ninan kosebe.

Badama Dukure

An ka samiyē nesigi

N balimakew, n balimamusow an kana ninē geleya kō, an bē minnu soro samiyē o samiyē i n'a fō : siso numanko, senekeeminenko, bagangēnko, sumanko, sarimisiko o n'a nogonnaw.

Mogocaman hakilibō ka disisoko ko tilema mana bo. An kan'a ke nakobaara, sugujow, dugutaa, nenajewdama ye, ka ninē sobaaraw kō. Bawo ni mogō min ma i ka sow laben tilema fē, samiyē mana se, don caman bē tijē so baara fē. Ola, n'an y'an jija ka bogobaaraw ke kosebe tilema fē, kerenkerennnya la fonene tuma, n'o kera an bē samiyē ke k'an diya.

Ni samiyē banna dōron, o ye senekeeminew janfalen ye, u te lamara ka ne. Foro kōno baaraw mana ban pewu, minenw ka kan ka bila marayorōnumanna, walasa k'u kisi tununni ma. Baarakeminēn minnu mana tijē samiyē kōno n'olu ma se ka laben, tilema mana bo olu ka kan ka laben. Baarakeminēn negelamaw ka tulu k'olu la, k'u fara nogon kan, k'u mara. N'an ye nin bē ke, a fō samiyē mana se, caman tēna bo an ka geleyaw la ?

Ni samiyē donna, dō bē fara fē camansongōkan, kerenkerennnya la bagangennaw bē duloki min don sanjikōrō ka baganw gen ni dōw k'a ma ko (maaduloki). Samiyē fē ale bē san dagelenba la, ka soro tilema fē, a songō ka nogon kosebe.

San o san samiyē cemance la, a bē fōko : «kōrōlen banna, kura ma se».

O bē fō cogo min, a bē ke ten fana. Tilema fē suman kisēw bē feer'an fē da sugu bēs la, hal'an te jatemeine k'a la dōonin. Waati caman na, dumuni bē ke k'a tōba to fan bēs, bawo tuma dōw la, dōka kanka bōsuman tobitaw la, ka d'a kan fēn wērew bē soro ka dun, i n'a fō mangoroko tuma, wosonko tuma, tigasen tuma, seli donw nenajew tuma o n'a nogonnaw. Hali shēw bē dayelē ni nokisē min ye, olubē taa tuma dōw la, ka taa k'ototo. Ni mogō min fana ko sugu te jo i kō, i n'ika sumankisē caman feere o senfē. Bawo waati min bē ke, ka soro kōrōlen banna kura ma se, o te temen kalo kelen kan. Dōw ta te o bo yēre. A fō n'an ye sumānw minē kojuman an n'owaatikunkurunning geleyaba soro? N'i y'a ye samiyē baara bē nogoya mogō min bolo sarimisikola, ob'a soro iy'ika sarimisiwladon ka ne. Sokalaw, kabakolow, tiganagaw o n'a nogonnaw; ka kan ka ke, ka gaw fa sarimisiw kama; wa u ka kan ka furake tuma bēs. Kalo saba ka kōn samiyē ne, sarimisiw ka kan ka minē k'usirigaw kōrō, k'uladumuni kosebe. Ni minnu ma dafa, olu ka kan ka dafa ka kōn samiyē ne kosebe. Ni sarimisi minnu kōrōla, olu ka kan ka falen. N'an ye nin bēs ke, a fō dōonin te bo an ka geleyaw la ? Min ye foro labenw ye, olu fana ka kan ka ke a tuma na. N'i y'ika forokalawcejoona, ka furaw tige joona, ka farafinnogow ton forow la joona, samiyē t'i ta i tēge ma.

Dirisa Bakari Jara balikukalan
Karamogō Diyo-Buwatubugu

Kati.

Dugukolonon kēleli

An ka dugukolo lakanani siratige la, taratadon, desanburukalo tile fila, san 1997, «CMDT» ye kalan sigi senkan, Wasala dugu kōno, kalan min ninna sigida lakanani ma, n'o ye dugukolonon kūnbenni baaraw ye. Kalan in kera tile 4 kōno; a tun dabora dugu 6 de kama nka dugu 5 de yera kēne kan. Mogō 30 tun ka kan ka ye kēne nin kan; nka mogō min yera kēne kan, o kera mogō 25 ye. Karamogō tun ye Dirisa Tarawele ye; ale ye «CMDT» ka lasigiden ye Merijela. Kalan kuncera jumadon, desanburukalo tile 5, san 1997. An taara kungo kōno, ka taa kabasira caman da jiwoyo ne.

Burulayi Fōnba
Wasala Dogo; Buguni mara.

Kooriko n'a kunkankow

U be fēn o fēn fō kōrīko la, a si te tijē ye. Dōw b'a fō ko kōrīko nana ni geleya ye. O kuma te tijē ye, bawo folō-folō, senekelela si tun te se ka negeso san u yēre ye. Nka bi senekelelaw b'a la ka motobaw san; o sababu ye kōrīko de ye; o la kōrīko nana ni soro ye.

Ni mogō minnu m'a faamuya, olu b'a fō ko kōrīko nana ni geleya ye; nka mogō minnu y'a faamuya, olu si t'a fō. O de y'a to n ko fēn o fēn bē fō kōrīko la, o si te tijē ye. Ne Seku Daba Tarawele b'a ninigofēreneman fē, a k'a lajē ka senefen barikama wēre ninī ka fara kōrī kan. N'o sera ka ke soro be yiriwa. Ne ka jate la ni soro yiriwa, an ka fasoba bēna diya n'o ye Mali ye.

Ola sa, ne Seku Daba Tarawele ka folidon ka nesin fasoden bēs lajēlen ma, ce ni muso, denmisēn ani maakōrōba, Mali kōno, an'a kōkan. Ne ka foli bē ka taa balikukalanna bēs lajēlen ma, ani arajomali baarakēlaw. Ala ka hērē k'anye. Ala k'an son.

Seku Daba Tarawele Bamēlē.
Sirakōrō Dogo-Buguni mara.

Kulukoro sekiteri ka ciden daw ye tile 5 taama ke

Nténen, desanburukalo tile 22 fo kalo tile 26, san 1997, Kulukoro Otiwale sekiteri ciden mögo 15 ye tile 5 taama ke Welesebugu ni Bankumana kafow kono. Otiwale ye taama min sigi senkan nin ye, a cidenw bora dugu 15 kono.

Taama kun : Sénékelaw ka hakilina falenw jongona. Tile foloantaara Sugula, Welesebugu kafou; Sugula ni Welesebugu ce ye kilo 17 ye.

Balikukan daminena san 1971 awirilikalo kono. Kalanden tun ye mögo 80 ye. Dugumögow y'u jo ni kalan musakaw ye folo. O témennéni kó goferanama y'u déme ni lanpan, kaye ani walamba ni farasuw ye.

Amadu Gani Kante min tun be baara ke kibaru la, o taara Sugula san 1972 ka kalanso in laje. An be don min na bi, mögo kème o kème céma, mögo 80 kalannendon Sugula, wa kalandenjolen 60 be soro Sugula. U kera duguyiriwaton ye, san 1980

Ton ka nafololafenw :

Dugudenw b'uka forosumaw kó kajuruw nini banki la, k'u julu don tondenw na, ka juluw kani. Halibi Otiwale b'u kalan musaka doni ta, i n'a fo: kaye, biki, farasu. Dugumögow b'o dafaw san.

Poroze «FAO» ye magansan kelen jo Sugulakaw ye, ka nogosimansin kelen di u ma, nka Sugulakaw ye wari dōnin b'o nogosimansin in na, n'o ye dugu niyoro ye.

Dugumögow hake :

San 1971 Sugula mögo tun ye 670 ye, san 1997 Sugula kera mögo 3009 ye. Du 40 be Sugula.

Kulubali de kera sababu ye ka balikukan don Sugula. W'a kera animateri folo ye, ka mögaw lafaamuya walasa kalan ka yiriwa.

Dugu filanan ye Falan ye, Welesebugu kafou kono.

Falan ni Welesebugu ce ye kilo 30 ye. A kera duguyiriwaton ye san 1985.

Cew hake ye 606 ye, musow ye 702 ye. Dabatala hake mögo 906

Musow ka galadon yoro do be yen. San 1997, koori min soro Falan : T 205027

Mugubuwanin kise tulubo mansin 1 be dugu kono fana.

Balikukan daminena Falan a ka ca san 10 ye.

Kalandenjolen mögo 85 be dugu kono :

cew mögo 50, musow 35

Kalandenjolenw be baara caman ke, i n'a fo : wolosebendilan ni furusebendilan o n'a joggona were.

Ssekiteri minnu ka cidenw tun be taama in n'a : Jarabugu, Kula, ani Dunba.

Dugu sabanan ye Samako ye.

An ka hakilina falen kera ton jana sariya n'a taabolow kan.

Dakun 1 : doncogo ni bocogo ton na.

Samako dugudenw bee ye tondenw ye (diine ma bo diine na, mögo ma bo mögo la).

Saya walima ka bo dugu kono ka taa yoro were, n'o te k'i to dugu kono i te se ka bo abada bawo ton ka yiriwali baara kelenw dama ka kan bee la.

Dakun 2 : Juru doncogo n'a saracogo - Juru te don mögo la n'a sara se t'iye (in'a fo nafolo walima nafolofenw).

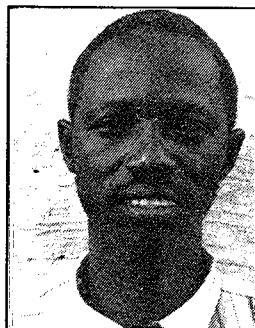
Sannifeere kofe juru be sara, nka ni tonden min ka wari ma se ka juru sara o tigi bolofen be mine k'o ke a ka jurusara ye. Otiwale kera sababu juman ye ka juru don u la san kelen kono, walasa ka u magonefén daw soro u yere koro, i n'a fo sugaró, kogonanite. Otemennéni kó, tonye baara werek'ed dugukono, misiri, lakoliso, musojigins.

An ka hakilina ye min ye nin taama in kan, an k'an cesiri walasa an ka se ka u ladege. Tile duuru taama ye faamuya di an ma.

Siyaka Kamare
Finéna - Kulukoro.

Höranya banna

Djinlatige kelen be ka hadamaden caman kamanagan bikosebe, faama fara faantan

kan. Mun fana nana n'o ye ? Höranya banna, danbe dogoyara. Misali la folo, anbenbacétile la, danbe tun be yen, höranya tun be yen : dubaw tun be yen don kosébe. Kumakan kelen de tun be yen; dutigi ko min o labatolen tun don dubaw kono. An be don min na i ko bi, dubaw nagasira, k'a sababu ke si t'a fe ka si ye, fônkellenninta; o de ye dubaw tije bi, hali dudenni b'ocogokelen na. Any'a men dönnibagaw da koi bénbaliya warala yoro oyoro la, ko Ala ka here te jigin ye. O la sa, n'an

hadamadenw y'a faamuya ka ban, an ka sabali: N'an ma sabali, an b'a ke an yere la, bawo an y'an men dönnibagaw la ko hadamadenya sigilen don ko fila kan: N'im'a ke i yere ye, i b'a ke i yere la; ko hadamadenya sigilen don o kan. O la, an b'a jini Masa Ala fe, an k'a ke an yere ye, tije fana kan. Hadamaden bee lajelen ka kan, ka faamuya soro o ko kan. Fosi te se ka ke fosi ye, fosi yere tene ke fosi ye, ni min ma bo Ala yoro. N'o faamuyara, ne b'a jini bee fe, an ka joggon minne ni hakili kelenye, anilaadiriya ni danbe kono. Misali la, an benbacéw y'u tile ke joggon bolo, danbe ni laadiriya kono; u ma malo.

Dirisa Fonba N° 1
Kula Joyila mara la

Kibaru y'an ne ye

A be san 20 ni ko bo bi, kibaru be anw balikukan denw kunnafoni jamana kono, an'a kôkankow la, o de koso anwfaralajamana kodonnawkan, bawo fosi te se ka ke jamana kono, an'o kôkan ni kibaru ma min kunnafoni jense, bee k'a men.

Osiratige la sa, an k'a jini Mali jemögow fe, u k'u sebe don kalanko ma, k'a d'a kan an minnu ma tubabukan ke, anw ka yeelen ye kibaru ye, yeelen min be faamuyali di an ma, baara ani kodon nasiraw la.

Burulayi Fonba
Wasala-Dogo-Buguni mara la.

«Kibaru» ye yeelen mene, nin tene sa fewu

Bamananw ko mögo te koro kalan ma, mögo te ko don kalan ma; nka bo go mon waati y'a kene ye; n'a jara, a monni be geleya !

Balikukan ye sira bo anw ye, k'a furan k'a je. O sira jelen taara kibaru bugufiye la. Kibaru soro la ka siraw jira anw na, k'u danfara kunnafoni; kalan sira; kene ya sira; soro sira; bolima sira; jigi sira.

Badenya nisiniya sira ye yeelen mene an ye, min te sa fewu. Anw ye kelenya ye o yeelen na, ka teriya ni kene ya fana soro o yeelen na ka ben ye o yeelen na, ka yere don ye o yeelen na, ka kunkorota ni wasa soro o yeelen na. Ni ne ko sira, taamasira ko te; ni ne ko yeelen, kuran yeelen ko te. «Kibaru» ye kunnafoni sira de ye an bolo. «Kibaru» ye yere kalan sira ye.

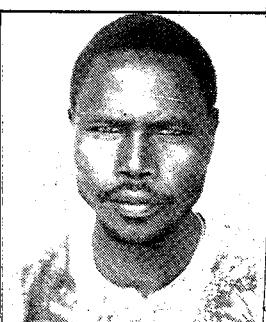
Balikukalan de y'a to an y'o dōn. Soro jiidili, ani kene ya kumaw bēe bē nēfō «Kibaru» kōno. A ye balikukalan karamogo ni balikukalanden kē kelen ye. «Kibaru» kē'an jigi ye batakiko la. Kalanbali ni fiyento bēe ka kan. N'i ye kalan ke, i nē be yelen; o de ye kalan ke yeelen ye. Ni mogo min ma kalan, o tigi te se ka fosi lakali kalan sira kan. Ala ka «Kibaru» kene to an kōro. Anw tununnen tun don; bi, an ye so sira ye; an fiyennen tun don; an nē yelen na. An bēe ka je ka «Kibaru» minē an bolo filia la, ka kalan mankutu fō kalanbaliw ye, ka kalanbaliw dēme ka sira jira u la, walasa u ka se ka bō fiyentoya la ten sa !

**Modibo Baru Sangare
Kalandenjolen
Zantigila - Konina.**

Nsiirin

Jara tun ye kungosogow bēe kuntigi ye. Don dō la Jara nana bana. Kibaruya selen sogow ma, olu bēe taara nōgoyada la fō nsongsan ni b a k o r o n .

Nsongsan wulila kat'a fō bakorōn ye, u ka taa nōgoya da Jara ye. Sogo tōw bēe taara ka ban n'olu filaté. Bakorōn sonna

taali ma. U y'u laben ka sira minē. U selen, u y'u sigi. Nsongsan y'a fō Jara ye ko ale ni bakorōn si tun te so. O de y'a to u ma na joona. Bi, u y'a boloda, u bēna u jo a la. Jara k'o te baasi ye. Nsongsan ni bakorōn y'u ka foli ke, ka tila k'u sigi. U ye dōonin ke sigili la tuma min, u ye sira jini. Foli kera u ye. U bōra Jara ka dafé yōrō min, u ni suruku bennna ten tēru ! Nsongsan y'i bolo don a bolo. A n'o ye nōgōn fo ka tila. Bakorōn yere nana a bolo don suruku bolo. Foli banna, suruku ma son ka bakorōn bolo bila. Bakorōn kōno ganna.

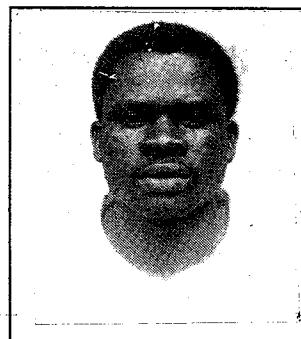
Nsongsan ka soro ka t'a fō Jara ye ko folisen dama fō, suruku kelen bē ka

bakorōn bolo minē k'a t'o bila. Jara banabagato ye bere dō ta k'i seensen ka na. A selen, a ko suruku ma k'a kera cogo di ? Suruku kofosi. Jara soro la k'a fō suruku ye, a ka temen ka bakorōn bila sisān. Suruku ye bakorōn bolo bila o la, k'a tegē nōn.

**Yusufu Fane Balikukalan
Karamogo Jalakorōji Bamako.**

Balikukalan joyōrō bē jamana kalanko la wa ?

Mali ye jamanaba ye kalanko desē n'a geleya bē min kōno, kabini an y'an ka yēremahoronya soro san min. W a a t i w temenna anwka jamana kōno, denbaw ni denfaw tun te son k'u denw kalan na, sabu,

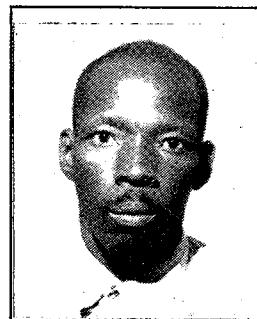
u caman miiri tun ma boli kalan nafa kan. O waatiw, bangebaga dōw tun bē warisara walasa k'u denw bo lakoli la; a tun bē fō lakoli bē denw ke fugariw ye. O waati ninnu temenna, hakilinaw yēlemara, lakolikalan nafaw donna. A jirala konijamanadenw ma kalan, jamana te bo nōgo la; nētaa te sabati; soro te yiriwa. Kabini hakiliw ye faamuyali soro, bēe y'a jini k'u denw don lakolikalan na «Sogodunbagawcayara sogoma kalanso jolenw desera; karamogo talenw fana desera, barisa kalandenw ka ca kojugu. Goferenaman ye dabali caman tige; olu si ma fēn bōkalanko geleya la. Kalansokura dōw jora fan bēe; karamogo caman fana tara denmisenniw kalanni kōson. Nka, halibi kalan jinibagaw ka ca kalan soro ma. O tuma, an bē jininkaliw de ke : kalanko bē to nin cogoya in na wa ? denmisennin tōw kalanbali bē to wa ? Walima, mun de ka kan ka ke walasa feere jenama ka soro kalanko gegeya la ? An b'a dōn ko kalan bēe ye kalan ye. A bēe janiya ye ka hadamadenw bo kunfinya sira kan; ka hadamadenw ka kene ya n'u ka soro sabati. O la, ne hakili la, ni lakolikalan tēna se ka jamanadenw labo kosebe; jamana nēmogow ka kan ka kalansen wērew kalanni sigi senkan. O tuma, Goferenaman bē se ka kalansow jo

togodaw la ani duguba dōw la, minnu kalanbē ke an ka kanw na. Ola, ni mogo min ma se ka lakolikalan soro, o tigi na balikukalan soro. Nka, ne hakilina in te se ka sabati kosebe fō ni nēmogow ye kalansenw laben kerenkerenneny la, minnu nōgōn bē ke lakolikakandenw kun. Ne ka faamuyali la, ni balikulan kalansen bolodalenw ni lakoli kalansenw bēe kera kelen ye, a ka c'a la mogo caman na kalan soro.

N'an ye kōlosili ke, an b'a soro ko denmisēn kēmē okēmē cēma, denmisēn 30 dōron de bē se ka kalan soro u san wolonwula la. O tuma, ni balikukalan sinsinna kosebe, a bē ke sababu ye ka dōfara denmisennin kalantaw hake kan; a bē goferenaman ka baara nōgoya, wa a bēna kunfiya kēlēli fana nōgoya. Sanni an ka denw bila duw kōno ka lakolikalan makōno, an ka feere jini k'u don balikukalan na. Osiratige la, sēgesēgeliw y'a jira ko ni denmisēn minnu y'u ka kalan damine ni balikukalan ye, olu ka faamuyali ka teli ni minnu y'adamine ni lakolikalan ye. Kalan bē se ka ke an ka kanw na i n'a fō, a bē ke faransikan na cogo min na. N'o ye tīne lākika ye, an b'a dōn ko balikukalan joyōrō bē jamana kalanko la. A bē se ka jamana kālanko jidi, ka joyōrō di kalanden caman ma.

Silamew ka kan ka bē kelen kan

Ne bē kibaru kalanbagaw ladōnniya ko n'i ye silamēya jatemine Bamako, san

1995, misiri 320 tunn bē Bamako yan; jumamisiri tun ye 101 ye. Nka, on'a taa bēe, silamew ma se ka bē kelen kan.

An bēe lajelen bē girinna mogo min nōfē, n'o ye

Mahamadu ye, kisi ni nēema b'a ye, o ma sira fila jira an na dē. A ye sira kelen de jira an na. An ma se ka taa bēn o sira kelen kan fō k'a ke nōgōn lebu ani nōgōn siban ye. Ne b'a fō k'o mogo te se ka hasidiya bali. Kabini Ala ye dīne da, hasidiya ma ban; wa dīne bē ban ka soro hasidiya ma ban. Ne ye nin kuma in fo ka da bēn sira de kan.

**Abu Konate
Kōsonfōn-Nāmina arōndisiman.**

Kuma ka lasegin masa Ala ma

Mohamedi TALIBI

Mohamedi TALIBI ye Tinizi jamanaden ye, min faamuyalen don kosebe Mohamadu diine la. A y'a jira ko nōgōnsosōni fili kuma dōw bē diine mantonw ni nōgōn ce, a b'a jini ka minnu lajeya n'a nēn donni ye u ni nōgōn ce.

A jirala ko fēn caman kōnnen don silameya la, i n'a fo dōlomin n'a nōgōnnaw. Mohamedi Talibi hakilinata ye min ye o kan, k'a k'o fo. A ka jaabi kōnō, Tinizika in ko kabini lawale la silame numan caman ye dolo min. A ko dōlomin ma deli ka mogo si bō silameya la, bawo silameya ye limaniya ni naniya de ye. Silame ka kewale bēs b'a ni Ala de ce.

Dōlomin dōrōn te, dīnjelatige wale o wale, silame b'a k'en'a diine ni naniya ye. Aka kobee b'a ni Ala dōrōn de ce, k'a masorowajulikela walima alimami walima mori wēre si te se k'a silame nōgōn don alijine walima jahanama kōnō. TALIBI ko sini jōdon, bunahadamaden kelen-kelen bēs bē se an dabaga masa Ala ma n'a kunkow ye. An si te si ka dōnita. Bēs n'ika numanw, bēs n'ika jugumanw. A ko n'an y'a laje, KIRA, an kuntigi

Mohamadu ye ciden de ye, kurane suran caman kelen don k'i banban min ka ketaw kan, n'o ye an dabaga masa ka cikan laseli ye hadamadenw ma. Kiiti jaratigēbaga ye an dabaga masa Ala kelenpe de ye. A ka danfēn si te se ka kiiti tige a no na.

Mohamedi TALIBI y'a jira konansaraw ma shariya jate foyi ye bolotige ni sentige ni joginni kō. U ma fēn min faamu, kurane yērē kōnō, nangili dagalenw bē yen shariya la, n'olu bē wele ko «Hudulu». O nangili dōw ye farikolo yōrō dōw tigeli ye ani gosili. Nka min ye kabakurubon ye hadamaden ma, n'a ye jēneya n'a nōgōnna wale juguw kē, o dakun te kurane kōnō, a bē bibili de kōnō, n'o ye kereciyēn w ka batoli gafe ye. Yesu Kirisi de ye dansigi o nangili wale in na. Shariya ye nangili minnu dantige, Mohamedi k'olu waleyali fanga tun bē kabilatigw dōrōn de bolo u ka maraw kōnō, bawo o nēmogow te se cogo si la, k'u t'u bara ka nēmogow te se cogo si la, k'u t'u bara ka dijē silamew bēs ka kewalew kiiritige. O de kōson; nangili ninnu te ke cogoya kelen na fan bēs; o temennen kō, u bē ka dabila dōnnin - dōnnin.

A nininkalen a hakilina la mogow kan minnu b'a fe ka nangili lakuraya u ka jamanaw kōnō shariya tōgō la, Mohamedi TALIBI y'a jira o yōrō la, ko shariya kōtē nangili ye. A kōrō folo ye sira jirali ye misigennaw na, walasa u ka t'u ka baganw lamin waaro la. A bōr'o de la, k'a ke Alasira jirali ye silamew la, n'u b'a fe ka lahara soro, u ka sinijēsigi ka nē u bolo; u ka kan ka min kē; u man kan ka min kē. Nin cogo de la, silameya diine jōsen 4 bōra shariya kōnō: salati (seli); zakati (jaka) sawumu (sun); haji (hiji).

Mohamedi TALIBI ka foli la, kurane kōnō, taanikasegin bē ke fēn min kan

ni sēgen t'a la, o ye tilennenya ni laadiriya nifoniseereya ye. Silameya diine sariya bajin y'o de ye. A ko n'o te, n'an ye «hududu» laje, n'o ye nangiliw ye, mōgofaga te kurane kōnō. A yamarualen don cogo min na, a bē se ka kōnō cogo kelen na. Min ye farikolo yōrō dōw tigeli ye, shariya y'a daga ko ni mogo min ye soneli kē, o bolo kelen bē tige, nka a jiralen te kurane dakun si la, k'o ye wajibi ye. Misali la, kōngoba donna jamana kōnō san dō la, kalifu Omari Ibunu Katabima sōn suman sonelaw bolow ka tige, bawo kōngō de y'u bila soneli la. O senfe, a ye bolotige sariya wuli a bara.

O kōrō ye ko fēn dō bē se ka daga kunun, k'a sariya wuli bi, k'o sababu bō waati ni kow yēlēma cogo la. O kōrō ye ko fēn dō bē se ka daga kunun, k'a sariya wuli bi, k'o sababu bō waati ni kow yēlēma cogo la.

Mogo bē se ka ke silame numan ye ka soro i ma diine ka ninita dōw matarafa, i n'a fo seli ?

Mohamedi TALIBI y'a jira ko silame

diine te taa fen minnu ko, n'o y'a jōsen 4 ye, o bē damine seli la kurane kono. Silameya te Alabato gansan ye, sira wajibiyalenw de b'a kono, kira mantonw ka kan ka minnu taama, i'n'a fō seli, kabilia ka nisongo n'o ye sun ye, ni foyi t'i ni na, n'i ka kene i farikolo la, jagabo ni hijitaa, n'oluseb'iye. Silameya taamaseere foloye seli ye, min b'a jira k'i bē Uma la, n'o ye diine silamew bēe ka tonba ye.

Silameya diine mogo faamuyalenba in nininkara tugun, ko seli keli a jema, o geleya bē minnu kan farajela, ko yafa te se ka k'olu ma diine wale dōw tiimeli la wa?

Mohamedi TALIBI seginn'a ka folen kan, ko bēe lajelen bē d'i kelen na kaburu kono. Sini jōdon, masa Ala te mogo si nininka mogo were kunko la; min bē i n'ale yere ce, i bē nininka o doron de la. O koro ye ko an kelen-kelen bēe ka juman ni juguman b'an ko. Dowere ma jini silame fe, sanga (miniti) 5 jōgon doron ko, ka sujuru bilā Ala ye, a k'ale hakili la, o man kan ka mogo si ka telefis, balontanfile walima ko were lasa. A ko Alajini te taa gerente minnu ko, olu ye wajibi ye, bawo mogo te Ala soro n'i ma sēgen.

Mohamedi TALIBI ko dolomin yere ka fisa ni selibaliya ye. A y'a jira ko silame diine dōnbagabaw meenna nogon na dolominkola, fōdōwtun y'a jira k'a bē se ka min, nka a man kan k'an hakili jnagami, ko n'an ser'o yoro ma, an ka kan k'a dabila; bawo a bē se k'an bali Alabato la, n'o foloye seli ye.

A ko n'o te jogojugunin dō b'an bēe la, min bē se ka limaniya til'an na waati ni waati.

Kurane bē se ka kalan kan were la, min te larabukan ye wa ?

Mohamedi TALIBI ko kurane bē se ka kalan kan bēe la. A ko a jiralen

don kurane yere kolo yoro dō la, ko masa Ala ka cikan nana larabuw ka dugukolo kan, o de y'a to a lasera larabukan na. N'a tun nana yoro were la, a tun bē lase yenkaw ka kan na. O tuma an k'a don ko larabukan te Ala ka kan ye. Silameya ma jen n'a ye abada an dabaga mase Ala ka sanga a ka danfenw ma.

A nininkalen ni seli bē se ka ke kan were la, i n'a fo k'a ke ni kurane bayelmalen ye faransikan na, Mohamedi TALIBI ko dōnnibaga dōw jenna n'a ye, nka halisa dōw ma jen n'a

Nōgōte minna, ni kōnotemenna kalo 3 kan, silameya te jen n'a ye a ka tijé, bawo o ye nibo de ye.

Laada la, mun na silamemuso te furu mogo ma min te silame ye?

Mohamedi TALIBI k'o wale in ye ko gelenba ye faraje jamanaw kan, silamew sigilen bē yoro minnu na mogo miliyon caman kerefe, minnu te silamew ye. A ko jenawoloma min b'o ko la, silameke bē se ka muso furu min n'a te diine kelen na; nka sariya te silamemusobolo k'a furusiri ce were ma, min n'a te diine kelenna.

ye. Ale yere hakili la, n'an wajibiyalen don, an bē se ka seli ni kurane bayelmalen ye. Min ye fatiya ye larabukan na, o kalan man gelen, ale yere b'o wajibya silame bēe kan. A bē min fara o kan, fen o fen mana bayelma, o te lakika bo.

Minyekonotijeliye, Mohamedi TALIKI ko silamew ma ben fen kelen kan o yoro la. Dow bē yen, hali n'olu m'a kōn, umajen n'a ye ten; bawo sosolibe yoro minna, o ye konotijé waati ye. Diine sariyatigi caman ko konotijé bē se ka ke ni kōnotaya kuntaala ye dōgokun woɔɔ (6) soro. A mana temen o kan, dōnnibaga dōgoman k'a man kan ka ke.

O koro ye ko silamemuso ka kan k'a furusiri silameke doron de ma.

TALIBI ka jate la, silamemuso min te seli, a te sun sanko k'i miiri hijitaa ma, danfara t'o ni ce kafiri selibali ce. O te se ka jate mumunninw fe, bawo a y'a yere bō diine la n'a jogow ye.

Yelema min bē se ka don o ka kow la, o y'a n'a bangebagaw ce la ye, n'olu ye diine batobaga jumanw ye. Min ye silamemuso lakika ye, n'o ta te silame tōgo doron tali ye, o ka kewale bēe b'a yere ni Ala ce, diine ka jinitaw waleyali la.

Bayelmalabaga : Basiriki TURE

Tubabufura caman bolen be nōgōnfé, ka sōr'u dilancogo te kelen ye.

Dijé kenyakow bolodali jekulu min ye «OMS» ye, n'o sigilen be jamana horonyalenw ka tōnba «ONU» tōgo la, o ye kunben dō laben Zenewu dugu kono, Suwisi jamana kan, san 1997 nowanburukaolo tile 26 n'a 28 furance kono. O kunben tun nesinnen be tubabufura nanbaralen dilanniko de ma, k'u feere yoro bée la, i ko fura lakikaw be feere cogo min na. U forokow, u buteliw an'u sēbenni w bée ni fura lakika taw bée bolen be nōgōnfé, i k'u dilanna yorokelen. Furakow mögo faamuyalen 30 de ye nōgōn kunben a kene kan. Olu bora dijé jamana caman kono, a koge lajeli kama, ka minecogo sōr'a la.

O siratige la, «OMS» y'a jira k'a kōlsira ko san 1982 ni 1997 furance kono, fura nanbaralenw lakodonna dijé jamana 28 de kono. Ofuraw dantigera kabēn suguya 751 de ma. O fura suguya hake la, a jirala ko suguya 25, keme kulu kelen kan (25%) olu be dilan setigi jamanabaw yere de kono farajela, iko Eropu, Ameriki, Azi, ani Larabu jamanaw. Fura suguya 65, keme kulu kelen kan (65%) olu be dilan desebagato jamanaw kono, Afiriki jamana dōw be minnu na. A to fura suguya 10, keme kulu kelen kan (10%) olu dilanyorow ma se ka don cogo si la. Nin bée de koso «OMS» ye mögo faamuyalen wele, k'u lasigi kene kelen kan, u k'u hakilinataw fura nanbaralen dilanniko la, k'a baasimayorow nefs, k'a kellecogo dantige, fo k'a dabila. Olu folsla k'a jira ko fura caman bolen be nōgōnfé,

ka sōr'u dilanna ni fen minnu ye, olu te kelen ye. Ola, u y'a fo, k'a jeya, k'o de y'a furako baasimayorow ye. Mögōw t'u ni fura lakikaw bo nōgōn na, u b'u san, nka, a t'u k'a banaw furake a cogo la, ka masor'a furaw banakisefagalaw ni fura lakikaw taw te kelen ye. A pikiri fara furakisé kan, fo ka se furaji ma, a kelen si te mago ne banabagatowy. A furaladegelaw be feere suguya bée tige u ka furadilanyorow la, walasa k'u ka fura nanbaralen dilan, ka sōr'k'ufere, k'a warimine, k'a bila ukun. Wariko de jore b'ula. Banabagatow jore t'u la. Hali n'olu sara, o t'u ka sira ye. O fosi te s'u ma.

Mögo faamuyalenw kelen ka nin yorow bée nefs, u ye feere damadow tigeli dajira «OMS» la, i k'a furako kelleli jekulu sigili dijé jamanaw bée kono, an'o nōgōnna jekulu sigili «OMS» yere kerefe, dijé bée togo la. U y'a jira k'o jekuluw sigili t'a bée ye, k'a masor'a, n'o jekuluw mögōw ni baarada damado mögōw ma je, k'u bolo di nōgōn ma, u be segen gansan, k'a sōr'fosi ma b'a furako la. O baaradaw b'i ko duwani, polisi, sandaramaso ani yoro o yoro, n'o sen be furako la, cogo dōla, i k'a dilanyorow, n'o ye iziniw n'u nōgōnnaw ye. O temennen kō, u y'a jira ko ka sariya sigi jamanaw bée kono, walasa a nanbaratšlamögō min mana min'e furaladege suguya o suguya dilanni n'a feereli la, o ka se ka nangi fo k'a hine don a yere la, kuma te mögo wēre ma.

Amadu GANI Kante

Sidako

Nōgōnye tannan min kera sida kan Abijan dugu kono, k'a ta desanburukalo tile 7 la k'a t'a bila a tile 11 la, o y'a jira ko sida te mögo miliyon 23 dōron na de, ko a be mögo miliyon 30 ni k'o yere de la; maakoroba fara denmisén kan. Farafinina ta y'a la mögo miliyon 20 ni k'o ye. I n'a fo Senegali ni Uganda y'a jira cogo min na, a sabatira ko no be ka bō sida kellelila. Nōgōnye in senfe, u ye layidukan caman ta. A folsfolo nesinnen don banabaatow ladali ma dōgotorosow la, i n'a fo a be ke cogo min na farajela. O siratige la, a tēna men tugun Kōdiwari bēna a ka fura folsow sōr'. Uganda, Wiyetinamu ani Shini be tugu o la.

Nka a jirala ko fura ninnu sōngō ka gelén kosebe wa u baara ne ka misen kojugu. U be furakeliké dōgotoroso latomolenw kono, sida nokan banaw be se ka furake yoro minnu na, i n'a fo sōgōnsogōnijé. Kōdiwari kono, banabaatō baa 4 dōron de be se ka furake yen. Nōgōnye in kumakan barikama dōfana bōra Faransi peresidan yoro n'o ye Zaki Shiraki ye. O y'a jira ko farajela jamanaw bēna musaka bōyoro dō sigi senkan bana in kelleli kama. Nka ko geleyanin dōw b'o kene la ka bō farajela jekulu fan fe.

Erene Giyonne ni Badama Dukure

Jugufagan miniw

Dugujukorobonbu min be yen n'a be wele ko «mini» o ko kelen be a damako ye bi dijé kono. Mini miliyon 44 de be jamana 20 dugukolo jukoro bi; u boli ye san 100 ko ye.

Nōgōnye min kera miniko kan Kanada faaba kono, n'o ye Otawa ye, o kene kan jamana 122 y'a layidu ta, k'u te mini dilan, k'u t'a san, k'u t'a feere, k'u te baara k'a la tugun; farafinna jamana 37 b'u la. Nka tiye yere la, o ma fosi bo a ko la.

Kura Uruzi y'a jira ko mini miliyon 44 de be dugukolo jukoro, an be don min na iko bi. Ezipiti nōgōn te dijé kono; o ta ye mini miliyon 20 ye; Angola ta ye miliyon 10 ye, ka se miliyon 15 ma; ka sōr'Angola mögoyere te temen mögo miliyon 12 kan; Mozambiki ta ye mini miliyon 2 ye, ka se miliyon 3 ma; Somali ta ye miliyon 1 ye, ka se miliyon 2 ma. Sudan ta ye miliyon 1 ye; Urawanda ta ye 50.000 ye; ka se 100.000 ma. Mini sigiyoroma baa keme be Eritere, Etiyopi, Sudana, Zimbawe, Liberiya, ani Nizeri kōrōnfeyanfan fe. Kōsa in na, Senegali woroduguyanfan ni Kazamansi y'a donni damine u ka yorow la.

Miniko juguyayorow ye min ye, ni kelle banna, mini be yorō minnu na, baara te se ka k'e yen; in'a fōsene n'u nōgōnnaw. O siratige la a kera sababu ye ka kōngōdon Mozambikijamana kono. Mini koso, angolaka mögo 250.000 ma se ka segin u ka jamana kan; mögo miliyon 1 ma se ka segin u ka duguw kono.

Mini boli fana te baara nōgon ye. Mozambiki jamana ka minibola baa 1 ni keme 7 degera mini boli la. Olu ka mini bolen, k'a ta san 1992 la, o haké ma teme mini baa 30 kan. Ob'a jira ko a baara ye san keme de ye.

Dōw y'a jira ko minnu ye minnu da, olu k'u bo. O siratige la, Ezipiti minisiri min be a ka jamana ni jamana wēre ce kōjew nēnabō, n'o ye Amiri Musa ye, o y'a jira ko Garandiberetaji, Itali, ani Alima ni ka mini donneñ labo Ezipiti Sahara kungo kono. Nka a jirala ko Ezipiti yere ye mini dilanni damine kōsan in na, Afiriki di Sidi ni Zimbawe kōni y'a jira Otawa, k'olu te mini dilan abada. Ako dabilali ka di dōw ye; nka a dabilali man di dōw ye, k'a sababu ke olu ka nafa te a dabilali la.

Domiliyi Hazani ni
Badama Dukure

Nsiirin

N y'a da nkeerén ni ntori la :

Nkeerén ni ntori tun ye terima ye, nka u tun te dumuni ke jōgon ka so. Don dola, nkeerén y'a kantontori ma : « N ka ce, anw ka je in te je ye. An be jōgonfe nk'an si te dumuni ke si ka so, o man ji ».

Ntori ko : « i ka kuma ye tijé ye. O tuma na, sini ne b'a fōn muso ye aka kini duman tobi, an ka tilelafana dun ne ka so. »

Nkeerén ko a sonna. Ntori taalen a ka so, a ye wari d'a muso ma k'a fo ayeaka sogocaman sankansaame tobi. A terike bëna tilelafana dun a fe yen.

Ntori muso y'a laben o yōcō bëe, ka taa nafénw san sugu la, ka na tobili damine. Tilelafana dun waati surunyalen, ntori ni nkeerén nana don k'u sigi. Ntori fōl y'a tege ko. O kofe nkeerén y'a ta ko.

Ntori ye dumuni damine. Nkeerén ko a b'a bolo don minen kōo yōcō min, Ntori ko a ma : « Nkeerén, burunin min file i da nin ye, n'i m'o bo, an te se ka dumuni ke jōgonfe ».

Nkeerén k'a ma : « Ne b'o bōcogo di, o te ne nin cogoya ye de ! Ne taalan ye mankan in ye koyi ! Bëe n'i ka taabolo don ».

N'a ko a b'a bolo don minen kōo, a mana mankan bo yōcō min, Ntori b'a fō a ye, k'a k'a bolo bō, sabu ale te se ka dumuni ke dōnkilidatofe. Aganna, k'a gan. Nkeerén ko : Ntori, i t'a fe ne de k'i ka dumuni ke, sabu i y'a dōn ko n se te mankan in na. Nka o te baasi ye. Sini, i b'i jija ka se n yere fe yen. An be tilelafana dun yen ».

Nkeerén taara so. Ntori ye kini bëe dun k'a minen saani. Oduguje, Ntori taara nkeerén fe yen, k'a cōs a tilelafana sigilen don. Nkeerén y'a

tege ko ka ji di ntori ma kofe. O yere y'a tege ko ka bin k'a sagon, k'a bëna a tege don dumuni na. Nkeerén k'a ma : « i tege bōgoma, fo i ka taa a ko de ! ».

Ntori taara tege ko, ka tila k'a sagon k'a bëna a tege don dumuni na. Nkeerén y'a f'a ye, k'a tege bōgoma tēna don ale kun yan. A laban ntori ko nkeerén ma : « N ka ce, e y'a dōn ko ne taamalan ye tēgew ye. A be ke cogo di n'olu ma da duguma ? »

Nkeerén ko : « A kecogo ka kan ka cōs e de bolo. Ne m'a f'e ye, ko ntaalan ye mankan ye. E ye mun fo ne ye ? » O ! Ne tun't'a dōn ko ta jōgonbōdon. Ne taara so.

Ntori y'a kōdon. Nkeerén kelen y'a ka dumuni ke.

O de y'a to, a be fō k'an ka jōgon mara ten. Bëe n'a ka cogoya don. N'i ko bëe ka k'i yere si ye o ye, ko ye min ka gëlen kosebe.

Yusufu Fane
balikukalan karamogō
Jalakorōji Bamako

An ka bën

An ka bën farafinw, walasa an na cb nōcōla. Ni bën ma min jū, kélé t'o jū; n'i ye arajo lamen bi, don o don, ko kélé be nin yōcō la farafinna kōo, fanga nōfē.

An ka kan ka jatemine nōcōn sa. An kana ke an yere ma jugu ye. Fanga te dōwēre ye mōgōmara ani nafolomara kōani tōgo. N'aw kéléla fanga nōfē, aw be ka mōgō minnu mara, k'olu bëe faga, o tuma na, aw bëna sigi jiriw de kunna wa ? Walima n'aw ye jamana so numanw n'a yōcō numanw tijé ka ban, aw bëna sigi tomon kunna wa ? E be jamana mōgōbaw ban faga la, ni e sigira, e de bëna mōgōw dilan wa ? E be jamana nafolomafénw bëe tijé fanga nōfē, ni e sigira fanga la, e be wari dilan wa ? An k'an miiri doonin sa ! An kana ke ngeerén ye k'an kōo fara ! Hali n'an ma fēn cōs, an danbe ka to an na.

Farajew y'an kun ke jōgon na cogo o cogo, an yere dama ka ben fōlo Bamananw ko : « n'i y'a menso binna, a pérenna fōlo de ! » An k'an miiri farajew ka fadenkélé waatiw la. An ka bën.

Burulayi Fōnba
Wasala - Dogo-Buguni mara la

TULON

Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A' y'olu jini.

1) -jiribolo nēnkund. 2) -jamibe siyokan. 3) -Nare min be fléen kan. 4) -Musomanin
Kamsakun, Kiniñte. 5) -Jiribolo ds, Kandna na. 6) -Tulolange, Numante. 7) -Daga kere. 8)
-Kunsigiti, Kiniñte. 9) -Tilli min be kamsakun kan. 10) -Musomanin da, Numante.

Sogo da ka gelən Moritani ka soro bagan ka ca yen

Balokow jateminelaw y'a jira ko fen min be Moritani jamana kōnōmōgōw la, o te sogoko ye, o ye sogo sōngō gēlēyaliko ye. Bagan be Moritani, ka caya cogo min na, n'a fōra ko sogo da ka gelən yen, i b'a soro bagan feeretaw ka ca ni bagan fagataw ye, k'a ke balo ye. O be faamuya k'a d'a kan, yenbagantigiw ni baganfagalaw y'a fo k'u be wari min soro bagan nēnama jolen na, o te sora' fagalen na, ka t'a sogo feere sugu la. Wari min fana be soro bagan kōkan feereli la, i ko Senegali, wali Mali ani Kōdiwari fo ka se Esipani jamana ma, farajela, o te sora' la Moritani faaba la, n'o ye Nuwakisoty ye, kuma t'a dugu wēre ma.

O temennen kō, kōkan wari, n'o ye «Sefa» ye, o barika ka bon ni Moritani wariye, n'o ye «uguya» ye, min te dun yōrō wēre, n'a ma falen. Misaliko siratige la, baganw be bō Moritani ka t'u feere yōrō o yōrō, farafinna, ani farajela, naamew fara misiw kan, wali sagaw ani baw, sogo da ka di o yōrō la, ka temen Moritani yēre kan. Jateminelaw y'a fo ko hali dibisogo min be feere sefawari dōrōme 40 Wagadugu, ko sefawari dōrōme 200 t'o soro yōrō si Moritani jamana bēe kōnō. Nka, jagokelaw be sefawari waa 16, wali

waa 20 soro saga o saga la Senegali yōrō o yōrō, i b'a soro saga te temen sefawari waa 10 kan Moritani kōnō. O n'a nōgōnna caman bawo, bagan minnu be Moritani, jateminela si t'o haké dōn. Dōw ye sagaw ni baw haké ke miliyon 11 ye; ka misiw ke miliyon kelen ni tila ye; ka naamew surunya miliyon kelen na. Baganw ka ca cogo min na, a feerelibagaw fana ka ca, o cogo kelen na. Bēe kera baganjagokela ye. Bagantigi te dōn ka bo bagangenna, wali bagannadonna la. Bēe be girin na jamanaw ni nōgōn ce, warinini na, ka sora' kelen si te sogo kilo kelen sōngō dōn, k'a d'a kan, u yēre dama de be bēn sogo feereli la, k'a sōngō sigi. O sōngō be tali ke

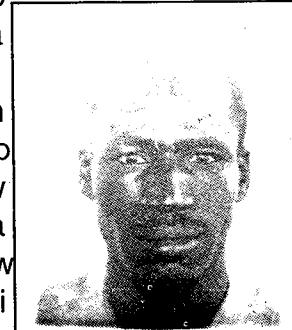
baganw sōngō kan. Ni sira diyara, sogo sōngō be bin; n'a goyara, sogo sōngō be yēlen. O la, sannikelaw, n'o ye gatigiw ye, olu b'a turu da fagalikelaw kun. Olu fana b'a turu da jagokelaw kun. Olu yēre be soro k'a fo ko baganku musaka ka ca kojugu, k'o de kōson, sogo sōngō be to ka yēlema. A kera cogo o cogo, jagokelaw te bōne.

Uywari bōsira o sira kan ub'owari ladon sira wēre kan, hali n'o da be digi mōgō tōw la. A ko b'o bolo de kan, jamana caman kōnō sisān. A te nēnabō, hali ni fangalamōgōw, wali jekulunēmōgōw n'u nōgōnaw sendonna ala. Aker'a danma baara ye, min kuma te se ka fo, n'a baarakelaw te kēne kan.

Bubakari SILA
ni Amadu GANI Kante

Demokarasiko kera yēresagokē ye.

Demokarasiko
k e r a
yēresagokē ye;
nsonw y'an
tōrō. Nsonko
kera bi anw
w u l a
kōnōmōgōw
bolo, hali
bolifēn te se
ka boli duguw ni nōgōn ce. Ni nsonw
ma u bōs'i la, u na i bōne i nina, ka taa
n'i ka bolifēn ye. Ne b'a nini jamana

Djē ntolatanna nōnaw ka san 1998 kūnbēnw kalafili kera Faransi.

Alamisadon, san 1997, desanburukalo tile 4, djē ntolatanna nōnanw ka san 1998 kūnbēnw kalafili kera Mariseyi farikolojenajeyōrō kēnēka kan, n'o ye Faransi dugu do ye.

O kadara kōnō, kulu 8 minnu sigira senkan, o balontanna warabaw ka jamanaw tila-tilala cogo min na, o file:

1 - Berezili ni Ekōsi ni Marōku ni Nōriwesi.

2 - Itali ni Shili ni Kameruni ni Otrishi.

- 3 - Faransi ni Afiriki-Di-Sidi ni Makanjamana ni Danimariki.
- 4 - Esipani ni Nizeriya ni Biligari ni Parageyi.
- 5 - Olandi ni Beliziki ni Kore woroduguyanfan ni Mekisiki.
- 6 - Alimani ni Amerikēnjamana ni Yugosilawi ni Iran.
- 7 - Uruman ni Kōlonbi ni Anglejamana ni Tinizi.
- 8 - Arizantini ni Zapon ni Zamayiki ni Korowasi.

Basiriki TURE

nēmōgōw fe, u ka jekulu kērēnkerēnnēn sigi nsonw kēleli kama, walasa an niwn'an bolofēn w ka se ka lakana.

N be kibaru baarakelaw n'a nēmōgōw bēe fo,

Fuseni Bengali
Kilela - Sikaso mara.

"AMAP" kūntigi
Gawusu DARABO
Mali kanw kunnafonisēbenw
baarada kūntigi
Nanze Samake
Kibaru

BP : 24 Téléfoni: 22-21-04

Kibaru Bugufiyē Bozola

Bamako -Mali

Dilanbagaw ni sēbenbagaw kūntigi

Basiriki Ture

Sēbenbagaw kūntigi

Badama Dukure

Labugunyōrō: Kibaru gafedilan baarada

Bolen Haké 16.000